

som den høitærede Minister har fremført mod mit Forslag og for Regjeringens, endnu min Mening, at det vilde have været ufsikkert og heldigere, om man, førend man stred til den af Ministeriet foreslaaede kostbare Ordning, havde foreslaaet en saadan ganske simpel og let udførlig Bestemmelse, som den af mig foreslaaede, sigtende til at give Skolen et Opsving i dens indre Væsen. Der er jo vistnok ikkun ringe Udsigt for mig, efter de Udtalelser, her have fundet Sted, til at gjøre mit Forslag gjældende paa den Maade, jeg har antydet. Jeg skal imidlertid ikke udtale mig bestemt i denne Henseende ved nærværende Leilighed, men forbeholde mig det Nærmere ved Sagens 2den Behandling.

Da Ingen ellers begjærede Ordet sattes Sagens Overgang til 2den Behandling under Afstemning og vedtoges eenstemmig med 36 Stemmer.

Formanden: Da det er uden Betydning, om den næste Sag paa Dagsordenen, der angaaer en Forespørgsel til Kirke- og Undervisningsministeren, foretages i dette eller i et senere Møde, hvorimod dette ikke gjælder om den derefter følgende Sag, skal jeg gjøre et Spring i Dagsordenen og foretage denne, der angaaer Forslag til Lov, hvorved det paalægges Høiesteret at angive Grunde for dens Domme. Sagen er til 1ste Behandling*).

Lehmann: Jeg troer idetmindste ved at indlede denne Sag, at kunne fatte mig meget kort. Jeg gaaer nemlig ud fra den Forudsætning, at den angaaer et Spørgsmaal, som meget længe har været omhandlet, idetmindste imellem alle dem, hvis Livsstilling og Livsopgave det ligger nærmest, det Spørgsmaal nemlig, at foreskrive Høiesteret at anføre Grunde for sine Domme. Saalænge det ikke beskrives, betragter jeg det som Noget, der er in confesso, ligesom Sagen ogsaa er kommet til os med Regjeringens og Folkethingets

Samstemning og næsten eenstemmige Autoritet. Der kan være meget deelte Meninger om de practiske Vanskeligheder, som Forslaget vil medføre, og om de Midler, hvorved man skal fjerne eller lette disse; der kan være Spørgsmaal om, hvorvidt til en given Tid en fuldstændig Gjennemførelse af Offentlighedsprincipet kan ansees for at være ufsikkert og for at være fuldkommen begrundet i hele Folkets Udvikling, eller hvorvidt det maa følge Skridt med samme; men om Hovedtanken troer jeg ikke, at der er nogen Meningsforskjel. Det, som ved Lovforslaget, saaledes som det fra Folkethinget kom til Landsthinget, for mig var det Anstødelige, var den for en Lov ikke uvigtige formelle Mangel, at det efter min Mening ikke var en Lov, man foreslog, men en Resolution; der forelaae egentlig 2 Love, — een, som sagde, at Høiesteret skal give Præmisser for sine Domme, og en anden, som sagde, at Høiesteret skal votere offentlig, og det var overladt til Justitsministeren at vælge imellem disse 2 Love. Jeg har nemlig forvisset mig om, at baade Forslagskilderne og Justitsministeren have opfattet det saaledes, at Valget skulde træffes en Gang for alle af Ministeren, og at kun en af Delene skulde træde i Kraft. Det vilde være en usædvanlig og lidet vnskelig Form; det gjælder jo ikke om at afhjælpe et momentant Krav, men om at indføre et stort og vigtigt Princip ved Ordningen af den høieste Spidse af den dømmende Magt, der jo i Grundloven er opstillet saa at sige som den tredie Statsmagt. Selv om den lovgivende Forsamling skulde vedtage en alternativ Lov, overladende Valget imellem Alternativerne til en Anden, saa maatte det dog ialtfald være Kongen, der i sit Geheime-Statsraad og med sine ansvarlige Ministre, efter en særlig Bemyndigelse, med Hensyn til et saadant enkelt Spørgsmaal kom til paa en Maade heelt at udøve den lovgivende Magt. Det er disse Indvendinger, som jeg troer ere fuldstændigt hævdede ved den Maade, hvorpaa Lovforslaget her af Udvalget er formuleret. Det forekom nemlig Udvalget, at der vel maatte opstaa Spørgsmaal om, hvilket af Alternativerne der var det ufsikkeligste, men at det ialtfald i hot Grad var ufsikkeligst at stille dem saaledes ved Siden af hinanden, at de strax ubetinget og i samme

*) Begyndelsen af første Behandling findes Sp. 746 ff.